

Przegląd wybranych czasopism zagranicznych

Marc Rotenberg, David Jacobs, *Updating the Law of Information Privacy: the New Framework of the European Union* (Aktualizacja prawa ochrony danych osobowych: nowe ramy prawne Unii Europejskiej), "Harvard Journal of Law & Public Policy" 2013, Vol. 36, No. 2, Spring, pp. 605–652.

Artykuł poświęcony jest proponowanej reformie systemu ochrony danych osobowych w Unii Europejskiej i jej potencjalnemu oddziaływaniu w skali międzynarodowej, a także jej relacji do innych instrumentów służących ochronie prywatności, przyjmowanych w ramach różnych organizacji i w różnych częściach świata.

Punktem wyjścia jest zarys historii prawa ochrony danych osobowych w Unii Europejskiej, następnie omówiony został funkcjonujący obecnie system, którego kluczowym elementem są przepisy Dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie

przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych. Na tym tle ukazano problem nieadekwatności istniejących rozwiązań do wyzwań i potrzeb współczesnego świata, w którym rozwijają się technologie teleinformatyczne i praktyki biznesowe. Równocześnie wykazano, że konieczność zmian w zakresie prawa ochrony danych osobowych wynika także z postępu integracji europejskiej i jej nowych ram prawnych zawartych w Traktacie z Lizbony.

W dalszych rozważaniach autorzy szczegółowo omawiają kluczowy dla postulowanej reformy projekt rozporządzenia przedstawiony przez Komisję Europejską 25 stycznia 2012 r. Wyrażają tezę, że w obliczu procesów globalizacji nowe prawo o ochronie danych osobowych obowiązujące w państwach członkowskich Unii Europejskiej będzie miało niebagatelny wpływ na praktykę i prawo innych państw. Z drugiej strony dostrzegają znaczenie i oddziaływanie innych instrumentów, przyjmowanych w ramach Rady Europy, OECD, APEC czy w Stanach Zjednoczonych. Prowadzi to do ukazania zagadnienia w szerokim kontekście międzynarodowym.

Podsumowując, autorzy wyrażają pogląd, że przeprowadzenie reformy w prezentowanym kształcie będzie odzwierciedleniem procesu integracji europejskiej, ewolucji nowoczesnych technologii i praktyk biznesowych oraz wysiłków w celu zapewnienia ochrony prawa do prywatności jako prawa człowieka, zaś korzyści z niej płynące będą znaczne.

Michael L. Rich, *Should We Make Crime Impossible? (Czy powinniśmy sprawić, że przestępstwo stanie się niemożliwe?)*, "Harvard Journal of Law & Public Policy" 2013, Vol. 36, No. 2, Spring, pp. 795–848.

Celem artykułu jest analiza metod uniemożliwiania jednostkom popełniania określonej kategorii przestępstw, mogąca stanowić, jak pisze we wstępie autor, punkt wyjścia do dalszych badań zarówno dla prawodawcy, jak i dla doktryny. Chodzi o środki nowego typu, które w odróżnieniu od tradycyjnych sposobów zapobiegania przestępczości, dzięki wykorzystaniu najnowocześniejszych technologii, mają uczynić niepożądane zachowanie niewykonalnym.

Autor drobiazgowo analizuje spodziewane korzyści i koszty wprowadzania tego typu rozwiązań, biorąc pod uwagę różne aspekty i punkty widzenia. Jako przykład służy opracowywany przez władze Stanów Zjednoczonych w porozumieniu z producentami samochodów system wykrywania alkoholu u kierowców (Driver Alcohol Detection System for Safety – DADSS), mający uniemożliwić prowadzenie samochodu w stanie nietrzeźwości.

W ostatniej części artykułu autor rozważa możliwe przyszłe drogi rozwoju tego rodzaju metod, co podsumowuje stwierdzeniem, że ich stosowanie będzie wymagać czujności zarówno ze strony twórców polityk, jak i obywateli oraz przedstawicieli nauki, w celem uniknięcia powstania społeczeństwa nazbyt tolerancyjnego wobec wkraczania państwa w sferę praw jednostki.

Anja Wiesbrock, *Granting Citizenship-related Rights to Third-Country Nationals: An Alternative to the Full Extension of European Union Citizenship?* (Przyznanie obywatelom państw trzecich praw związanych z obywatelstwem: alternatywa dla pełnego rozszerzenia obywatelstwa Unii Europejskiej?), „European Journal of Migration and Law” 2012, Vol. 14, No. 1, January pp. 63–94.

W opracowaniu podjęto kwestię rozszerzenia obywatelstwa Unii Europejskiej i związanych z nim uprawnień na obywateli państw trzecich stale i legalnie przebywających na jej obszarze oraz możliwej alternatywy dla tego kontrowersyjnego postulatu.

Autorka wprowadza czytelnika w problematykę, omawiając zwięźle koncepcję obywatelstwa europejskiego, która znalazła wyraz w obowiązującym prawie Unii Europejskiej, oraz uprawnienia związane z posiadaniem tegoż obywatelstwa. Następnie przywołuje prezentowany w literaturze pogląd, że uzasadnione byłoby rozszerzenie obywatelstwa Unii Europejskiej (a co za tym idzie, związanych z nim praw) na obywateli państw trzecich będących rezydentami Unii. Jak wiadomo, pogląd ten nie znalazł odzwierciedlenia w konkretnych rozwiązaniach prawnych i – jak wskazuje autorka – w przewidywalnej przyszłości nie ma szans na szerszą akceptację.

W artykule podjęto jednak starania, by wykazać, że pomimo braku perspektyw na przyznanie obywatelstwa europejskiego obywatelom państw trzecich, w najnowszym orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej rysuje się alternatywa dla tej propozycji. Stanowi ją rozszerzanie w prawie wtórnym uprawnień obywateli państw trzecich, połączone z interpretowaniem ich – pod pewnymi warunkami – w sposób analogiczny do praw przyznanych obywatelom Unii. W celu potwierdzenia powyższej tezy, w głównej części artykułu przedstawiono przegląd orzecznictwa Trybunału odnoszącego się do omawianych zagadnień.

Konkluzją rozważań jest stwierdzenie, że zaprezentowane podejście do praw obywateli państw trzecich rezydujących w Unii Europejskiej nie stałoby bynajmniej w sprzeczności z intencją unijnego prawodawcy, zgodnie z którą obywatelstwo Unii jest pochodną obywatelstwa jej państw członkowskich. Byłaby to natomiast forma realizacji wielokrotnie wyrażanego postulatu zbliżania uprawnień legalnie przebywających obywateli państw trzecich do uprawnień obywateli Unii Europejskiej.

Steve Peers, *An EU Immigration Code: Towards a Common Immigration Policy* (Kodeks imigracyjny Unii Europejskiej: w kierunku wspólnej polityki imigracyjnej), „European Journal of Migration and Law” 2012, Vol. 14, No. 1, January, pp. 33–61.

Artykuł powstał w nawiązaniu do planów konsolidacji całości unijnego prawodawstwa dotyczącego imigracji. W Programie Sztokholmskim, przyjętym w grudniu 2009 r., Komisja Europejska została zobowiązana do przedstawienia wniosków odnośnie do konsolidacji przepisów wraz z ich oceną pod kątem ewentualnych zmian.

W swym planie działania dotyczącym realizacji programu komisja postanowiła, że przepisy imigracyjne zostaną ujęte w formie kodeksu.

W celu zapoczątkowania dyskusji na ten temat, autor przygotował i opublikował projekt kodeksu imigracyjnego Unii Europejskiej. Artykuł jest swoistym wstępem i komentarzem do niego. Autor przedstawia w nim zwięźle obecny stan prawodawstwa w zakresie legalnej imigracji, następnie wskazuje kluczowe w jego ocenie zagadnienia związane z rozważanym przyjęciem kodeksu imigracyjnego, przedstawia główne cechy swej wizji kodyfikacji, by w dalszej części przejść do jej szczegółowej prezentacji.

Konkludując, autor stwierdza, że wobec zamiarów rozwijania wspólnej polityki imigracyjnej Unii Europejskiej powinna ona podjąć dalsze kroki w kierunku przyjęcia kodeksu imigracyjnego. Byłaby to okazja do podwyższenia standardów oraz zapewnienia jasności i spójności przepisów. Zdaniem autora opracowana przezeń wersja kodeksu spełnia te oczekiwania i może stanowić płaszczyznę porównania z propozycjami, które przedstawi Komisja Europejska.